

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEČ

Inserati:

Enostop. petivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Nova železnica v Trst in Slovenci.

Železniška proga Jesenice-Trst izroči se jutri splošnemu prometu.

S tem se završuje precejšnji kos nove planinske železnice, katera spravi v kratko in direktno zvezo tržaško pristanišče za južno-zapadnim delom nemškega cesarstva ter z avstrijskimi kronovinami: Koroško, Solnograško, Gornje Avstrijsko in Češko.

Nova železnica je velikanskega gospodarskega pomena za tržaški emporij in za dežele, katere veže nova železniška proga.

Tržaška luka je prva in skoraj edina važnejša luka cesarstva in dvomiti ni, da bo osrednja avstrijska vlada s tarifno politiko vse storila, da privede tovarni obrat po tej železnici v Trst.

Veliko tovarnega blaga v Orijent in iz Orijenta za južno Nemčijo je šlo do sedaj preko Genove, posihmal pa bo šlo preko Trsta, ker je tu čez krajša in ugodnejša železniška zveza ustvarjena. Istotako ne bo treba Češki s svojim importom in eksportom težiti Hamburg, ker ji bo Trst v trgovinskem oziru bolj ugaljal.

Tudi osebni promet na novi železnici obeta postati jako živahen.

Nova železnica odkrije najlepše partije avstrijskih alp turistiškemu svetu, partije, ki se v lepoti in veličastvu kosajo s svetovnoznano Švico in Tirolami.

Turistiški svet je imel doslej eno glavno črto preko Švice in Tirolov v Italijo, poslej pa je turistiškemu toku od severa na jug odprta nova direktna pot preko široke plasti Tur in južnih Alp v Trst, na vedro obal Adrije in dalje v gorki Egipt.

Nade niso neopravičene, da velik del teh turistiških selivk izvoli pot ob novi železnici ter da težko zlato bogatih Angležev in Nemcev ustvari prebivalcem v teh dosedaj osamljenih krajih novega blagostanja.

Tudi mnoge neizrabljene vodne moči ob novi železnici so za obrtna podjetja silno ugodne in vabljive, in dvomiti ni, da se ob novi progi, vzlasti v naših slovenskih, v bližini morja ležečih Alpah razvije tekom par desetletij velika industrija. Nismo taki optimisti,

da bi pričakovali, češ s prvim vlakom nastane ob novi progi kar gospodarska revolucija, a eno je gotovo, da nova železnica ustvari možnost za živahen gospodarski razvitek obželezničnih dežel. Grandiozna lepota teh planinskih krajev, silne vodne moči in direktna zveza z bogatimi industrialnimi kraji, to so dejstva, ki odpirajo veliko perspektivo.

Slovenci pa imamo še zlasti za narodnega stališča dolžnost, motriti novo ustvarjeni položaj kajti nova železniška zveza nima za nas samo gospodarskega, temveč tudi narodno-politično lice.

Visoki povprečni gorski grebeni so nam bili dosedaj saj delna obramba proti nemški poplavi od severa; nova železnica pa ruši ta naravni nasip in pot nemškemu pritisku na jug preko slovenskih dežel je odprta.

Že nekaj let sem je naš list klical na narodno-gospodarsko delo, katero smatramo za prvo in najuspešnejše sredstvo za narodno obrambo. Ne javkanje, ne demonstracije in puhle fraze, niti najglasnejši živio - klici ne zboljšajo našega položaja — s takimi sredstvi še zaspanega psa ne zdramimo, le sistematično delo na gospodarskih podjetjih ob celi progi kolikor je je na slovenski zemlji utrdi slovenski element.

Prvo je, da obdržimo zemeljsko posest v slovenski lasti. Zemeljska posest je nekaka »magna charta« narodne eksistence.

Sliši se skoraj vsaki dan stalna fraza: »Ne pedi zemlje tujcu v roke!« Prav! ali kako naj se ubrani podjetnemu tujcu in velikemu kapitalu, da bi si ne zavojeval slovenske zemeljske posesti, to je glavno vprašanje, katero zahteva resnega premišljevanja, dela in kapitala.

To vprašanje rešiti, kako kolikor mogoče zemeljske posesti v slovenskih rokah obdržati, je resna in težavna naloga vseh slovenskih domoljubov v bližnji bodočnosti.

Drugo ne manj važno pa je, da slovensko pozicijo v Trstu obdržimo, utrdimo in razširimo. Ljubljana je kulturno slovensko središče, trgovsko in gospodarsko središče pa je za Slovence Trst. Preko Trsta je dosedaj najboljša zveza na slovanski Balkan in narobe iz Balkana preko Trsta k nam.

Slovenci smo v boju za obstanek v neugodnem položaju. Preko nas in zoper nas teži velika nemška gospodarska sila v Trst

ter dalje v Orient. Iz ozira na narodno eksistenco moramo stati na to stran v bojni vrsti. Slovansko ozadje, kakor Hrvaška in celi Balkan, pa je politično popolnoma od nas odrežan. Navezani smo sami nase. Zveze s Hrvatsko in Balkanom pa moremo ustvariti z gospodarsko in trgovsko politiko tjakaj in za tako delovanje pa je Trst kakor nalašč.

Še ni iztekla nova železnica v Trst, a nemški kapital in nemška trgovina si v Trstu že ustvarja tla. Hamburg že ima v Trstu svoje faktorije, nemške parobrodne družbe že premišlujejo kako si v Trstu ustvariti parobrod-ska iztekalističa. Tega nemštvu zabraniti ni mogoče, ali mogoče nam je stopiti v tekmovalno borbo.

Res, da pri nas ni bogvedi koliko kapitala, a pred nemštvom imamo prednost, da smo tu doma in da nam je jezikovno odprt ves Balkan.

Kako si utrdimo v Trstu gospodarsko stališče, je drugo važno in nujno vprašanje, katerega pa rešiti ni tako težko, če se združita slovenska podjetnost in kapital brez vsake politične primesi v skupno delo.

Tudi politični položaj za tako delo ni neugoden. Opozarjamo samo na nekaj. Vsled volilne preosnove, katera sigurno pride, bo Slovanstvo v državni zbornici neizmerno važnejšo ulogo igralo kakor dosedaj. Slovanstvu naravnost sovražna politika je posihmal v državni zbornici izključena in ex offo germanizacija se v doglednem času neha. Če zapademo v bodoče germanizaciji, bo kriva naša gospodarska in kulturna šibkost nasproti Nemcem. Italijanska nevarnost je že sedaj mnogo manjša in zgine v doglednem času.

Volilna reforma vzlic delnim krivicam, je za Slovanstvo v obče, izredno velike koristi.

Drugo ne manj važno dejstvo pa je to-le: Liberalna nadvlada na Kranjskem s svojo krivostjo, brezdelnostjo in surovostjo bo kmalu završila svoje politično življenje. Ta krivava krutovlada, ki je s pomočjo najhujših sovražnikov slovenskega ljudstva vpregla v svoj politični voz večji del slovenske buržoazije in birokracije, je v agoniji in le še krepkega sunka treba, in pri kraju so.

Volilna preosnova prinese nam ljudski parlament, ki ne bo stal v službi protislovan-ske nemške buržoazije, vsled tega se bodo

narodnostni boji ublažili, politični konec liberalne vlade na Kranjskem pa bo osvobodil meščanstvo tiranskega pritiska, vsled česar — upamo trdno — bo slovenski trgovec in kapitalist začel misliti na pospeševanje slovenske trgovine in industrije. To je njegovo poslanstvo, ne pa kakor sedaj služiti za vprežno živino par ambicioznim birokratom in liberalnim advokatom.

Ta politični položaj nas tolaži in navdaja z nado, da bo kmalu mogoče zbrati vse dobromisleče elemente v obrambo slovenske posesti ob novi železnici in v utrjenje slovenske posesti v Trstu.

Brez optimizma, a tudi brez pesimizma bomo morali zastaviti vse umske in gospodarske sile, ako hočemo veljati za narodni in gospodarski faktor ob Adriji.

Velika perspektiva, dela, organizacije in vstrajnosti se nam odpira za bližnjo bodočnost, mnogo izvršimo lahko z vspehom, če nam bo geslo: Delo in zopet delo!

Ako upoštevamo zanimanje in vnemo v slovenskem ljudstvu za resno delo in motrimo lepe uspehe združnega dela zadnjih desetih let, na drugi strani pa vidimo, da vsi ljuti nasprotniki političnega in gospodarskega preporeda slovenskega ljudstva cepajo na političnem polju pred združno in zavedno ljudsko falango, se nam dviga srčnost in nada, da bomo tudi v novem položaju, ki ga ustvari druga železnica v Trst, izvojevali gospodarsko in narodno bodočnost slovenskega naroda na važni Adrijski obali.

Prvi pastirski list goriškega nadškofa.

V Gorici, 16. julija.

Goriški nadškof je izdal svoj prvi pastirski list, iz katerega odseva ves njegov mili in dobrotljivi značaj, po katerem so ga poznali doslej le njegovi prijatelji, in po katerem ga bo odslej poznalo vse ljudstvo njegove nadškofije. »Česar ni nikdar upal in se dolgo bal«, — začelja pismo — se je zgodilo — imenovan je bil za nadškofa. »Če se ozrem nazaj na svoje pokolenje, šolanje in službe, na raznovrstne odločilne dogodke svojega življenja, posebno pa na goriške razmere zadnjih let in okoliščin, v katerih sem bil imenovan, mo-

LISTER.

Josip Eugen Tomić.

Iz Zagreba, 15. julija.

Mnogobrojno in odlično zagrebško občinstvo je spremilo v nedeljo popoldne k večnemu počitku prezaslužnega hrvaškega pisatelja in domoljuba Josipa Evgena Tomića. Kakor je bil jake telesne postave, ni nihče niti slutil, da ga bode nemila smrt tako hitro pobrala. Huda bolezen v grlu ga je zadušila v 63. letu njegovega življenja. Z njim je legel v grob zadnji hrvaški romantik.

Bil je v lepi književnosti naslednik poznatega Senoe ter je nadaljeval tam, kjer je Senoa prenehal. Tako je iz hrvaške zgodovine zajemal gradivo za svoj roman »Za kralja — za dom« in iz bosenske za »Zmaja od Bosne« ter za razne druge večje in manje pripovedi. Razume se, da je črpal tudi iz socialnih razmer ter napisal večji socialni roman »Melita«. Vsa večja dela je izdala »Matica Hrvatska«, kateri je bil Tomić zvest podpornik in branitelj, posebno v zadnjem času, ko so se »moderni« vzdignili proti temu najzaslužnejšemu društvu za hrvaško knjigo. Seveda so ga zato mladi pogostoma napadali in njegovo delovanje na književnem polju za navadnim naprednjaškim prezirom obsojali. Tomić se se-

veda ni zmenil za taka zbadanja, nego je ostal čvrst pri svojih nazorih do konca svojega življenja. »Matica Hrvatska« ga je odlikovala za njegove zasluge s častnim članstvom.

Josip Evgen Tomić se je rodil l. 1843. v Požegi. Početne šole in nižjo gimnazijo je dovršil v rodnem mestu, potem v Zagrebu, kjer je stopil l. 1858. v semenišče. Življenje v semenišču je odločno vplivalo na njegovo književno bodočnost. Takrat so namreč bivali z njim v semenišču Balenović, Tkalčić, Nemčić, Deželić, Lovković in drugi, ki so se kasneje izkazali v hrvaški književnosti. Vendar Tomić ni ostal do konca v semenišču; izstopil je l. 1863. ter odšel najprej v Karlovac za urednika »Glasonoše«, kasneje pa se posvetil pravoslovnim študijam, katere je dovršil v Zagrebu in v Gradcu. Služil je kot kot. pristav v Požegi, a l. 1869. je postal vladni perovodja ter od tega časa ostal v Zagrebu. L. 1875. je bil imenovan za tajnika deželne vlade, l. 1889. naslovni, a l. 1900. pravi svetnik deželne vlade. Njegovo delovanje pri deželni vladi je posebno znamenito. Tomić je pravzaprav uredil ali bolje položil temelj gospodarskemu odseku pri deželni vladi. Z vso vnemo se je trudil, da povzdigne zanemarijeno gospodarstvo na Hrvaskem ter je po gospodarskih društvih skušal doseči svoj cilj. Zagovarjal je z vso odločnostjo predloge gospodarskega društva zagrebškega, pa se je na temelju njegovih poro-

čil mnogo storilo potom zakonodajstva in velikih denarnih podpor za napredek v gospodarstvu.

S književnostjo se je bavil Tomić od leta 1859. Takrat je priobčil v »Narodnih Novinah« pesem prigodom smrti bana Jelačića »Plač za Jelačićem banom«. Potem je dopisoval v »Slavoncu«, »Naše gore listu« in »Glasonoši«. Tukaj izšle pesmi je zbral in izdal v Požegi pod naslovom »Ljelljinke«. Sam strogi kritik kanonik Adolf Veber je pohvalil to zbirko in od tega časa je bil o Tomiću utrjen glas kot o književniku. Ko je prišel l. 1869. v Zagreb, se je oklenil »Vienca«, ki je začel to leto izhajati. Tukaj je začel priobčevati svoje pripovedi ter tako popustil liriko; od tega časa se je pretežno bavil s pisanjem pripovedi, romanov in dram. Najznamenitejše pripovedi so izšle v »Vencu«, med drugimi »Opančareva hči«, novela iz poženskega življenja, zgodovinska pripoved »Pretorijanci« in novela »Udovica«, katero je pretiskala kasneje »Matica Hrvatska«. Poleg že zgoraj omenjenih romanov je Tomić prevel na podlistke v »Narodnih Novinah« celo vrsto znamenitih romanov, med katerimi omenjamo posebej »Zaročence« od Manzoni. Razen tega je napisal za »Narodne Novine« mnogo pripovedi, črtic in feuilletonov.

Tomić je bil pa tudi dober dramatik. Že od l. 1862. je prevajal drame za repertoire hr-

vaškega gledališča, pa je bil zato l. 1880—1890 vaškega gledališča, pa je bil zato l. 1872. imenovan za svetovavca za dramo ter je ostal do novejšega časa v tesni zvezi s hrvaškim gledališčem. Od l. 1872.—1874. je bil gledališki dramaturg, a od leta 1880 do leta 1890 član gledališkega odbora. Ali Tomić je tudi s svojim peresom obogatil dramsko literaturo. Napisal je šest izvernih komedij (»Bračne ponudke«, »Zatečni ženik«, »Barun Franjo Trenk«, »Novi red«, »Gospodin tutor«, »Pastorak«), tri operne librete (»Lizinka«, »Tvardovski«, »Gospodje i husari«), eno tragedijo (»Veronika Desinička«), in predelal stari hrvaški igrokaz (»Grabancijaša djaka«); prevel pa je 35 dram in veselih iger iz raznih jezikov, 20 opernih in operetnih libretov, tedaj v vsem 55 del. Če omenimo, da je Tomić napisal na stotine narodnogospodarskih člankov v »Narodnih Novinah«, se moramo zares čuditi njegovi neumorni delavnosti.

Vedno poln humorja in vesele nрави je bil ljubljen kakor malokdo, a ravno zato so tudi njegovi književni proizvodi polni idealnega naziranja o svetu. Tako delavnih mož, kakor je bil Josip Evgen Tomić, je na Hrvaskem vedno manje, nadomestila za nje pa zastopaj iščemo v mlajših vrstah.

Slava temu vrlému delavcu na duševnem in gmočnem polju za hrvaški narod!

ram priznati, da je tu prst Božji. Ta zavest ga tolaži in mu daje poguma za težko službo: »Odslej sem vezan na to škofijo do smrti. Njej posvetim vse svoje moči. Z veliko skrbjo in strahom bom opravljal med Vami visoko svojo službo. Bog daj, da bi bil Vam dober pastir, gotov vodja, in da bi se zaradi mene nobeden ne pogubil.«

To so tople besede, ki gredo do srca, besede, ki jih bo ljudstvo razumelo in čutilo, da prihajajo iz ljubeče duše, ki hoče le to, kar je dobro in koristno.

Vsebinsko prvega pastirskemu listu goriškega nadškofa je: Organizacija, zakon in šola. Najprej kliče katoličane k edinosti, goriško ljudstvo: **Zadnji čas je, da se zdramimo iz svoje mlačnosti ter zedinimo in organizujemo za skupno katoliško delo, drugače postanemo robovi in tlačani naših sovražnikov in zgodovina boče za nami pisala: Nastala je bila tedaj nova doba z veliko nalogo in resnobnimi načrti, našla pa je na Goriškem nesložno, nebržno ljudstvo ter je šla mimo njega brez sadu k drugim narodom.**

Te besede izražajo nekaj, kar je telo doslej marsikomu v srcu kot skrivna želja, ki se ni hotela uresničiti. Zdaj so besede izgovorene, jasno in odločno. Vžgejo naj duhovščino in ljudstvo s svetim ognjem navdušenja za krščansko ljudsko delo. Ta poziv prevzvišenega nadpastirja naj odmeva v dejanjih po vsem Goriškem kot geslo nove, boljše dobe! Edinost, delavnost, organizacija naj bodo uspehi tega poziva!

Pastirski list govori dalje o zakonu in o šoli. Nadškof obeta, da bo s pomočjo ljudstva ustanovil **malo semenišče z gimnazijo**. Slednjič pa pozivlja:

H koncu Vas, ljubljani v Gospodu, prosim, da nasproti preteči nevarnosti tako imenovane svobodne šole storite svojo krščansko dolžnost.

Obramba mora odgovarjati napadu: društvo proti društvu, zborovanje proti zborovanju, časniki proti časniku, volitev proti volitvi, prošnja proti prošnji. Pristopajte torej k društvu, ki delujeje in se poteguje za katoliški značaj ljudske šole, udeležite se njihovih zborovanj; berite tozadevne spise in časnike; vdeležite se vestno vseh volitev v občinska zastopstva, v deželni in državni zbor. Ne pozabite, da je Vaša dolžnost vdeležiti se volitev. Kdor voli slabe občinske zastopnike in poslance, je soodgovoren za vse ono slabo, katero sklenejo dotični poslanci. Brezverski poslanci bodo gotovo glasovali za svobodno brezversko šolo in za postavbe zoper katoliško Cerkev. Nasledek bo, da bodele morali poleg državnih šol zidati in vzdrževati še svoje katoliške šole, cerkve in duhovne.

Časi so hudi. A ne bojte se svojih sovražnikov! Oni, ki je premagal peklo in celi svet, bo premagal tudi današnje sovražnike Cerkve. Čujte in molite! Pomagajte si sami in Bog bo Vam pomagal.

Državni zbor.

Dunaj, 17. julija.

Volilna reforma.

Včeraj je odsek za volilno reformo pričel razpravo o volilnih okrajih na Tirolskem. Sedaj imajo na Tirolskem Nemci 15, Italijani 6 poslancev, Baron Gautsch je predlagal za Nemce 13, za Italijane osem poslancev; princ Hohenlohe za Nemce 14, za Italijane 9, torej je zvišal število mandatov za dva. Nemškotirolski poslanec dr. Erlar pa zahteva, da se Nemcem dodata še dva, Italijanom pa vzame en mandat in dobi Tirolska 24 mandatov.

Baron Malfatti zagovarja predlog princa Hohenlohe.

Dr. Šusteršič pa se odločno protivi italijanski zahtevi, ker kompromis glede Istre in Goriške se je sklenil s pogojem, da Italijani dobé le 18 mandatov. Ker je vsled tega prepira v nevarnosti volilna reforma, predlaga dr. Šusteršič, naj se razprava o Tirolski preloži. Predlog je obveljal. Popoldne je odsek po daljši razpravi odobril načrt glede Šlezije. Doslej so imeli v Šleziji Nemci 10 mandatov, Čehi 1, Poljaki 1. Po vladnem načrtu dobé Nemci 9, Čehi 3 in Poljaki tri mandate. Danes se je v odseku pričela razprava o volilnih okrajih na Češkem.

Severna železnica.

Zbornica je danes po kratki debati odobrila trgovinsko pogodbo s Švico ter nadaljevala razpravo o podržavljenju severne železnice. Med drugimi je govoril tudi novi želez. minister dr. pl. Derschatta, ki je jako toplo in spretno zagovarjal vladni načrt.

S cesarskim odlokom z dne 4. sušca 1836 je bila dovoljena zgradba cesarja Ferdinanda severna železnica od Dunaja do Bohinje, s cesarsko naredbo z dne 14. septembra l. 1854 zgradba stranskih prog v Brno, Olomuc, Opo-vo, Bielico in Bialo s pogojem, da jo more država podržaviti. L. 1885 pa sta se vlada in državni zbor premislila ter podaljšala koncesijo do l. 1940 s pogojem, da more država železnico podaljšati. Pomisleki proti podržavljenju so bili finančni, trgovski, pa tudi narodno-politični. Tudi sedaj so osobito morav-

ski Nemci nasprotni podržavljenju, češ, da bodo češki uradniki preplavili nemške otoke na Moravskem.

Vlada pa je z dne 31. sušca 1906 podpisala pogodbo z delniško družbo, da podržavi vso severno železnico s stranskimi progami. Bistveni pogoji so:

1. Pogodba stopi v veljavo s 1. jan. 1906;
2. država prevzame vso glavno progo do Krakova, ki je dolga 1035.542 km, ter odplačuje družbo do l. 1940 na leto 30.537.000 K;
3. 17 lokalnih železnic za letno rento 1.616.166 K, in v gotovini 1.559.654 K;
4. zemljišča in stavbe za 3.715.000 K;
5. 3936 delnic ostravske železnice za 3.936.000 K;
6. dalje odplača država družbi delež pri dunajski zvezni železnici z zneskom 1.058.382 kron.

Vse podržavljene proge merijo 1336.952 kilometrov. Za investicije je družba v zadnjih 20-tih letih izplačala 110.352.734 K; čistega dobička je imela družba povprek na leto 30 milijonov kron. L. 1904 so cenili vrednost železnice na 457.393.000 kron. Tudi lokalne železnice so aktivne; l. 1904 je znašal čisti dobiček 574.124 kron.

To je kratka vsebina pogodbe, o kateri se je v petek v zbornici pričela razprava.

VOLILNA PREOSNOVA NA TIROLSKEM, ČEŠKEM IN MORAVSKEM.

V včerajšnji seji odseka za volilno preosnovo so pričeli razpravljati o porazdelitvi volilnih okrajev na Češkem. Po daljšem uvodnem govoru predlaga poročevalec poslanec Cipera: Število poslancev na Češkem naj se določi na 125. Čehi dobé 75, Nemci 50 mandatov. Volilni okraji se sestavijo, izvzemši velika mesta, iz sodniških okrajev. Če bi odklonil odsek ta predlog, naj pa ustanove 35 mestnih okrajev iz občin, ki štejejo nad 2000 prebivalcev in imajo mestni značaj, iz volilnih okrajev 57 do 93 naj bi pa izločili one kmečke okraje, ki pripadajo v mestne volilne okraje. Predlaga tudi več izprememb vladnega načrta. Posl. Stein predlaga nekaj izprememb. Choc predlaga, naj bi imeli Čehi 80, Nemci pa 48 poslancev. Na Pergeltov predlog sklenejo, da razpravljajo odsek pred vsem o številu mandatov na Češkem in potem šele o porazdelitvi mandatov.

Ker še niso končana kompromisna pogajanja med češkimi strankami, so zaključili nato sejo in določili, da se prične seja danes ob 10. uri dopoldne.

Odsek za volilno reformo ima zdaj pravzaprav le še nalogo, da reši Tirolsko, Češko in Moravsko. A posvetovanja o teh treh kronovinah najbrže ne bodo končana pred koncem prihodnjega tedna. Razne stranke namreč še niso sklenile med seboj kompromisa o porazdelitvi mandatov. Sodijo, da dobe Italijani najbrže zaželeni 9. tirolski mandat. Nemci hočejo na Češkem 57 poslancev in ne 54, kakor določa Gautschev načrt. Tudi niso zadovoljni da dobe zato Čehi kompenzacijo. Moravski Čehi pa zahtevajo, da se zviša število čeških mandatov na 24, ne da dovolijo zato moravskim Nemcem kompenzacijo. Če bi obveljali vsi ti predlogi, bi se zvišalo število mandatov za 18 in sicer: Kranjska in Štajerska po 1, Tirolska 3, Galicija 3, Češka 6 in Moravska 4 nove poslance. Poljaki izjavljajo da zahtevajo v Galiciji 3 nove poslance in sicer z ozirom na izpremenjeno razmerje med obema blokoma.

Nemške stranke so se glede Tirolske že sporazumele, niso pa še zadovoljni Italijani. Včeraj so zborovali celi dan nemško-češki poslanci. Sklenili so, da zahtevajo 57 mandatov za Nemško Češko, ne da dovolijo povišanje čeških mandatov. Čehi pa pravijo, da če pomnože nemške mandate, morajo pomnožiti tudi češke. Tudi Mladočehi in agrarci se še niso sporazumeli. Agrarci zahtevajo 47 mandatov, a Mladočehi jim nočejo dovoliti več, kakor 42 poslancev. Vlada in prijatelji volilne preosnove delujejo na vso moč, da se stranke sporazumejo.

PREDLOGA O KONGRUI ZOPET V POD-ODSEKU.

Naučni minister Marchet je priporočal včeraj proračunskemu pododseku, naj zniža za polovico nameravano povišanje kongruje za katoliško duhovščino. Minister je pričetkom svojega govora priznal, da so opravičeni vsi razlogi Hartlovi in Bienerthovi za povišanje kongruje v vsem obsegu, da so v mnogih kronovinah plače v visokih solah izgojene duhovščine nižje kakor plače učiteljev, a kljub temu je nasvetoval, naj znatno znižajo nameravano poboljšanje. Minister je priporočal kvinkvenalije. Pododsek je sklenil v svoji popoldanski seji, da predlaga proračunskemu odseku osem kvinkvenalnih doklad. Ker se mora pečati z zadevo še proračunski odsek, je zelo dvomljivo, če zbornica še pred polnimi počitnicami sklepa o kongrua predlogi.

POLONYI PROTI SOCIALNI DEMOKRACIJI.

Demokrat Vazsonyi je napadal v seji ogrskega državnega zbora justičnega ministra Polonyija. Očital mu je, da ni demokratičnega in liberalnega mišljenja. Polonyi je rekel, da je potrebna reforma tiskovne svobode, da se prepereči tudi zloraba časopisja. Sklicati namerava zato strokovno enketo časnikarjev. Državnim pravnikom ni dal glede časopisja nikakih navodil. Samo ob stavki pri žetvi je ukazal državnim pravnikom, naj predlagajo konfiskacijo, če časopisje hujska k prestopkom in hudodelstvom. Preventivna konfiskacija je neobhodno potrebna n. pr. glede izdajstva vojaških tajnosti. Opozarjal je na surov ton enega dela socialističnega časopisja. Državljane je treba ščititi pred nasilstvom internacionale.

ITALIJA POMNOŽUJE VOJAŠTVO OB NAŠI MEJI.

Nekaj časa sem prestavlja Italija vojaške čete 6. armadnega zbora ob železniški progi Bologna proti Vidmu in proti primorskemu Tržiču. Vojaške posadke ob avstrijski meji jako pomnožujejo. Ne gre se za premeščenje čet ob poletnih vojaških vajah, marveč gre se za samostojne posadke.

KAKO ŠIRIJO ANGLEŽI KULTURO MED ZAMORCI.

»Tribune« poroča: Angleži so obkolili taborišče Culukafov pri Halambu. Na zamorce so streljali s strojnimi puškami in s topovi v neposredni bližini. Ko so končali klanje, so preiskali Angleži grmovje in postrelili skrite zamorce. Domačini, ki so se borili v angleški armadi, so vezali ranjence in končno pomorili vse ranjene vstaše. Življenje je izgubilo 700 vstašev.

MIR V CENTRALNI AMERIKI.

Salvadorski generalni konzulat potrjuje smrt general Regalada in naznanja, da je sklenjen mir po prijateljskem posredovanju predsednika Roosevelta in Porfirija Diaza.

RUSIJA.

Revolucijski odbor namerava na en dan napasti vse konzulate v Varšavi; da posreduje inozemstvo v ruskih zadevah. Močne vojaške straže so razpostavljene pri konzulatnih poslopih.

Dva odpuščena mornarja sta ubila z bombo v Samarovu ladjinega poveljnika Karnova in dva častnika. Morilca sta bila preoblečena v policista.

V odeski kadetni šoli se je razpočila bomba, ki je razrušila poslopje. Dva profesorja in mnogo gojencev je bilo ubitih.

Pri Sebestniu so napadli vstaški kmetje dragonski eskadron. Dragonci so izgubil 24 mož, kmetje so zaplenili več konj. Došle so nove čete ki so prepodile kmete.

Car je storil prvo konstitucionalno dejanje s tem, da je podpisal zakonski načrt glede 15 milijonov rubljev v podporo stradalnim kmetom.

Car je pozval v Petrov Dvorec nekdanjega poveljnika črnomoškega brodograjskega admirala Skrydlova. Ukazal mu je, naj takoj odpotuje v Sevastopolj, da poižve pravi vzrok neprestanih nemirov v črnomoškem brodogradu. Car je baje dobil spomenico, ki naglašja, da živi moštvo v neznosnem stanju.

Neprestani dež je zelo poslabšal letino. Boje se slabe žetve.

V Odesi stavkajo še vedno pristaniški delavci. Stavkati so pričeli tudi nakladalci premoga, da pokažejo svojo solidarnost s stavkajočimi pristaniškimi delavci.

Roparji so napadli in umorili blagajnika tovarne za sladkor v Brodzkem in oropali 30.000 rubljev. Dva roparja so prišli, ostali so pobegnili.

Ruska gosudarstvenna дума je sklenila, da odpošlje šest odposlancev k mednarodnem parlamentarnem posvetovanju v London. Poslanec Nabokov in Aladin sta izjavila, da je дума edini parlament, kjer žele vsi poslanci da prenehajo vojske. V drugih zbornicah so le postranske skupine, ki to želé.

DREYFUSS PROTI MERCIERJU.

Jud Dreyfuss, ki so ga oprostili končno obsodbe izdajalstva bo prisiljen, da toži generala Mercierja. Dreyfuss je prepustil zadevo svojemu svetniku Monardu.

ANGLEŠKO BRODOVJE OBIŠČE NEMČIJO.

Uradno poročajo, da namerava obiskati angleško brodogradnjo Nemčijo majnika l. 1907.

UKRADENE FRANCOSKE MOBILIZACIJSKE LISTINE.

V vilo nekega francoskega generala, člana najvišjega francoskega vojnega sveta so udrti neznani zločinci, ki so odnesli važne mobilizacijske listine. Storilci so ušli.

FRAMAZONI IN JUDJE.

Pariz, 17. julija. Veleizdajstva oproščene Dreyfussa so nastavili v Vincennesu k polku, kjer služijo le protežirani odlikovanci Dreyfuss pride pod majorja Samuela.

GIBANJE V SRBSKI ARMADI.

Kakor poročajo iz Beograda se gibanje v srbski armadi — širi. Prijetih je mnogo častnikov, med njimi major Deanović in poročnik Mihelič.

VIHAR V SRBSKI SKUPŠČINI.

Seja srbske skupščine dne 16. t. m. je bila jako burna. Mladi radikalec, bivši justični minister Pečić je ugovarjal, da mu ni podelil začasni predsednik Borisavljevič besede. Zahteval je, da pride to v zapisnik in imensko glasovanje o svojem predlogu. Prodanović, Timotijević, Radivojevič so stavili predloge o imenskem glasovanju. Sejo so morali prekiniti, ker je nastal hrum. Predsednik je namreč podelil besedo staremu radikalcu Uzuneviču in ne mlademu radikalcu Pečiću.

Dnevne novice.

Beneški Slovenec za škofa. Ravnokar je došlo poročilo iz Rima, da je imenovan za škofa veleč. g. dr. Alojzij Pelizzo, beneški Slovenec iz Fojde (Faedis), mnogozaslužni vodja videmskega semenišča. Rodil se je leta 1860. Nenavadno energičen in podjeten, vso svojo skrb je obrnil na gmotno zboljšanje svojega zavoda ter je v čudovito kratkem času postavil novo, velikansko semenišče v Čedadu, katero se bo slovesno blagoslovilo koncem avgusta. Zdaj bo njegova delavnost imela novo

torišče v Padovi, kamor ga je sv. Oče imenoval za škofa. Slava in na mnoga leta!

+ **Prevzv. g. metropolit dr. Francišek Borgija Sedej, goriški nadškof**, se je pripeljal danes v Ljubljano, kjer je gost ljubljanskega knezoškofa. Oba se peljeta jutri skupno k otvoritvi bohinske železnice, kjer bo na Jesenicah nadškof blagoslovil železnico.

+ **Zadnje sredstvo!** Liberalci imajo zdaj samo en opravke: Dokazati, da je dr. Šusteršič izdajavec. Sami ne delajo prav nič. Plan-tan in Gabršček sta pobegnila z Dunaja, dr. Tavčar se zabava v Ljubljani, kjer na shodih Štefeta izpreobrača, dr. Ferjančiču je sploh vsa volilna reforma španska vas. Tudi se noben izmed njih niti najmanj neče poučiti. Čemu tudi? Saj je dovolj, če zabavljajo čez dr. Šusteršiča, kar treba vedeti, jim pa že pove kako politično otroče à la dr. Oblak. Včeraj so se vsedli posebno visoko. V Tedenskem pregledu sobotnega »Slovenca« je bilo pisano, da je dr. Šusteršič dokazoval, da **Kočevci** niso opravičeni do enega mandata. Tiskovna pomota je pa naredila namesto besede »Kočevci« besedo »Korošci«. Zdaj pa je z debelimi črkami »Narod« ponatisnil iz našega Tedenskega pregleda, da je dr. Šusteršič dokazoval, da Korošci niso opravičeni do enega mandata. To je vendar takol neumno, da moramo obzlovati ubogo liberalno bando, saj je pravi smisel v dotičnem odstavku tako jasen, da ga lahko vsak otrok razume. Iz tiskanih pomotkovati politični kapital, to je sredstvo bebecv in idiotov. Dalje pa citirajo »Neue Fr. Presse«, češ, da je iz njenega poročila razvidno, da je dr. Šusteršič izdal Korošce. Tudi dr. Triller je porabil ta argument za članek, iz katerega široko zeva pusta praznота političnega kričavega idiotizma. A iz poročila »Neue Freie Presse« bere vsak razsoden politik, ki pozna količakaj oratorične in diplomatične finese parlamentarnega življenja, nekaj čisto drugega. Dr. Šusteršič je poslanec kranjske dežele, ki bi bil za Kranjsko tudi lahko dosegel mandat, ki ga je hotel priboriti obmejnim Slovincem. S tem, da je v odseku opozarjal na to, da ga gibanje v domovini vkljub temu, da bi kot poslanec kranjske dežele ta mandat rad naklonil Kranjski, sili ga zahtevati kot kompenzacijo izven Kranjske, je svoj argument le p o k r e p i l. Liberalci so preneumni in presirovi, da bi sploh mogli spoznati in razumeti kako taktično potezo, če je količakaj bolj komplicirana, nego »Narodova« politika s polenom. Sicer pa nam ni treba izgovarjati dr. Šusteršiča. Njegovo delo ga samo brani. Naprosili smo ga, naj nam sam razjasni boj za slovenske mandate, kolikor je v sedanjem štadiju mogoče in koristno za slovensko stvar, govoriti izza kulis, in dr. Šusteršič je nam to obljubil. Jutri priobčimo prvi članek dr. Šusteršičev, ki ga že naprej pripravamo liberalcem, naj ga prav pazljivo prebero. Sicer bo za njihovo kratko pamet nekoliko težaven — morda ga dr. Tavčar in dr. Triller niti razumela ne bosta — a razsodnim ljudem bo nekoliko razsvetlil položaj.

+ **Cesar obišče Bosno.** Neki dunajski list

javljala, da misli cesar po končanih vojaških vajah v Dalmaciji prvič obiskati Bosno.

+ **Odlikovanja povodom otvoritve nove železnice.** Cesar je podelil zlati zaslužni križec s krono gg.: župniku v Bohinjski Bistrici Ivanu Pibru in okrožnemu zdravniku na Jesenicah dr. Francu Kogoju, zlati zaslužni križec županu na Bledu g. Jakobu Peterneu, srebrni zaslužni križec s krono pa županom gg. Francu Arhu v Bohinjski Bistrici in Janezu Burja.

+ **Goriški mestni očetje in napisi na goriški postaji.** Pripovedujejo nam, da so se zbrali sinoči goriški mestni očetje na posvetovanje in sicer že precej pozno. Predmet posvetovanja so bili baje napisi na goriški postaji. Goriški mestni očetje so baje sklenili, da se gor. mestni zastop ne udeleži otvoritvenih slovesnosti, ako ne bode do četrtka italijanskega napisa na goriški postaji. Seveda nimamo mi nič proti italijanskemu napisu, ako bode stal poleg njega tudi slovenski.

— **Dunajski črevljarji** so zvišali cene svojih izdelkom.

+ **Vabilo na XXI. redno veliko skupščino »Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani«**, ki se vrši v Logatcu v četrtek, dne 2. avgusta 1906. leta. Spored: I. Sv. maša ob pol 10. uri v župni cerkvi v Gorenjem Logatcu. II. Zborovanje ob pol 11. uri na vrtu oziroma v salonu hotela »Kramar« v Dolenjem Logatcu. 1. Prvomestnikov govor. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Nadzorništva poročilo. 5. Volitev družbinega vodstva: a) 4 udov za upravnico dobo 3 let. b) 1 uda za upravnico dobo 2 let. c) 1 uda za upravnico dobo 1 leta. Po pravilih izstopijo letos naslednji udje družbinega vodstva: 1. Dr. Ivan Milan Hribar, 2. Ivan Murnik, 3. Dr. Ivan Sve-

lina, 4. Andrej Zamejic. Med letom sta izstopila 1. Ivan Hribar in 2. Anton Zlogar. 6. Volitev namestništva (5 članov). 7. Volitev razsodništva (5 članov). — **Pristavek.** 1. Dne 2. avgusta odhod iz Ljubljane ob 5. uri 32 minut jutraj. 2. Po prihodu v Logatec ob 6. uri 30 minut od Trsta sem ob 8. uri 20 minut zajtrk v Gorenjem Logatcu pri g. županu Lenassiju. 3. Po zborovanju skupni obed v prostorih hotela »Kramar« v Dolenjem Logatcu ob 1. uri. Radi obeda se je udeležencem zglasiti do dne 31. julija v hotelu »Kramar«. Kuvert brez pi-jace stane 3 K. 4. Po obedu razhod po Logatcu in okolici. Ob 5. uri vrtna veselica v hotelu »Kramar«. 5. Odhod iz Logatca proti Ljubljani ob 10. uri 27 minut zvečer. Prihod v Ljubljano ob 11. uri 25 minut. Proti Trstu odhod ob 6. uri 33 minut oz. ob 9. uri 27 min.

+ **Župan — konkurent mestni občini.** Ljubljanska plinarna je prišla v slovenske roke. To je veselo dejstvo. Za načelnika ji je izvoljen ljubljanski župan Ivan Hribar, ki je postal s tem konkurent mestni elektrarni. To je pa sitno dejstvo. Ljubljanska elektrika je že sedaj dražja kot žafran, in mnogi odjemalci jo že mislijo zamenjati s plinovo »učjo. Zdaj, ko bo Hribar delal dobičke s plinarno, težko, da bi elektrika postala cenejša. Kako vse drugače je znal dunajski župan dr. Lueger urediti mestno razsvetljavo! Posebno plinarno, ki je prej odirala mesto, je nadomestil z občinsko plinarno, ki proizvajajo danes poceni najkrasnejšo luč. V Ljubljani bomo pa po starem naprej furali — Drago pa slabo! Zdaj je seveda še manj upanja, da bi se izplačali stotisočaki, ki jih je vtaknila mestna občina v silno drago elektrarno.

+ **Oskar Gabršček na delu.** Ta dični član liberalne slovenske stranke razumeva svoje dolžnosti prav — **liberalno.** V petek je bil voljen v volilni odsek. Prišel je na ponovljene brzojave navlaš zato na Dunaj. Še isti dan je v odseku bral svoj »lekcijon«, — **potem pa jo je takoj zopet odkuril v lepi in romantični Tolmin,** kjer je v sedanjih vročih dneh gotovo prijetnejše, nego na Dunaju. Tako izgube po malomarnosti in lenobi liberalcev **Slovani v odseku en glas.** Pa naj še kedo reče, da liberalci nimajo »izvrstnih« poslancev.

+ **Izpričevala italijanskih vseučilišč v Avstriji.** Z ozirom na izjavo naučnega ministra Marcheta, da hoče vplivati na veljavo italijanskih vseučilišnih izpričeval v Avstriji izjavljajo Italijani, da bi predvsem želeli, da priznajo filozofične študije na italijanskih vseučiliščih, ker manjka avstrijskim Italijanom dobrih srednješolskih profesorjev. Italijanski dijaki iz Avstrije bi v slučaju, da priznajo v naši državi pouk na vseučiliščih v kraljestvu, predvsem obiskavali vseučilišči v Padovi in Bologni.

+ **Duhovnik Ivan Bilc.** Iz Trnovega na Notranjskem se nam piše: Prišla je pretečeni petek ponoči v Ilirsko Bistrico bela smrt in na koncu vasi utrgala sredi prijaznega vrta, ob bregu čistega potoka nekdanj rdeči, toda od 67letne starosti že beli cvet duhovniški: našega dragega gospoda Ivana Bilca. Ker je služil v vinogradu Gospodovem, bil je na Gospodov dan položen k počitku. Na tem zadnjem potu ni srečal menda nobenega sovražnika, kakor ga ni sploh v življenju. Šestnajst stanovskih tovarišev, med njimi mnogo iz sosedne hrušiške dekanije v Istri, je šlo pred njim, a za njim obilna množica udanih src. Voditelj njegov na kraj miru je bil njegov znanec od nekdanj msigr. Tomo Zupan. V trnovski župni cerkvi je vzel s prisrčnimi besedami od njega zadnje slovo župnik iz Vrem gospod Ivan Škerjanec. — Rahlega zdravja že od mladosti je pokojni le kratek čas služil v domačem kraju v Trnovem, v gradu Haasberg in v Lozicah. Že leta 1872 je odslovil šum in nemir sveta, se skril pod bistriške slapove, pogrnil predse belo polo papirja in odkrival spenskim peresom čute svoje čiste duše prav do svojega večera. Slabo roko je imel, toda odličnega, čvrstega duha — slab glas je imel, toda slišal se je v dno duše vsakomur, ki je z njim občeval. Znal je marsikak jezik, toda najlažje in najraje je govoril jezik, ki se redko več sliši — jezik ljubeznive odkritosrčnosti. Miren plemič tukaj in svet v svojem delu: naj e po božji milosti dosegel tam Njega, ki deli večni mir in ki je bil vedno cilj njegovega vi-sokega zvanja!

— **Železniška proga Jesenice-Gorica-Trst** se otvori za osebni promet dne 23. julija. Za »Slovenčeve« naročnike smo danes priložili »Slovencu« vozni red nove proge.

— **Iz Opatije.** Občinske volitve za Veprinac se prično danes, v sredo, dne 18. julija, za tretji razred. Občina Veprinac je še dosedaj v italijanskih rokah in ves trud od strani Hrvatov bil jedosedaj brezuspešen, da bi si jo mogli prisvojiti. Pač bi bila ta občina že pred tremi leti padla v roke Hrvatom, ako ne bi bila v drugem razredu dva kimovca odpotovala ter se tako odstranila volitvam. Prvi raz-

red je vedno v hrvaških rokah; drugi je omahljiv, a tretji je bil vedno v posesti Italijanov-Hrvatov odpadnikov. Pridobitev te občine je velikega pomena za hrvaško-slovensko stranko; pridobitev tega kraja bi bila za Istro takega pomena, kakor na Kranjskem Kočevje. Zbog tega si lahko misli vsak zaveden Hrvat in Slovenec, kako strastno se bode moral biti boj od strani Hrvatov nasproti odpadnikom, hrvaškim Italijanom. Upajmo, da bode to pot usoda Hrvatom Slovanom milejša in da Vela Učka naznani bratom ob obali Jadranskega morja, da je prišla v posest svojega roda. — Včeraj na večer ob 6. uri pokopali so c. kr. pismošomo gospoda Kluna. Bolan je bil nad sedem let; zdravil se je pri učenjakih doktorjih, a ni mu bilo pomagati. Do konca je prenašal strašne bolečine — rak v glavi — tiho, brez godrnjanja, dokler ga ni Bog rešil tega trpljenja. Zapustil je ženo in štiri otroke. Pogreb, katerega so mu priredili tukajšnji c. kr. poštni uradniki, pismošome in vojniško društvo veterancev, bil je lep in udeležba velika. V zadnji pozdrav zadoneli so mu strel in rekli so spremljevalci: »Bog ga je rešil!« — Pretekli teden je utonila devetletna šolarka v morju. Kakor je sploh tu navada, se hodijo otroci na večer — po šesti uri — kopat. Šla se je tudi imenovana učenka kopat, zaupa-joča pa, da zna dobro plavati, zašla je menda predaleč od kraja, prijel jo je krč in je šla v dno. Do danes je še niso dobili. — Tujcev je sedaj mnogo, a vendar ni pravega življenja; nekaj je temu krivo vreme, a največ pa menda »Kurtaxa«. Na vsak način bo treba nekaj v prid temu ukreniti. Manjša »Kurtaxa«, pa bo več tujcev, kar bo vsekako boljše za obrtnike, trgovce in sploh vse najemnike in lastnike vil. — Tudi Lovrana je postala letovišče; zida se na vse pretege, a reči se mora: fino, primerno in podobno letovišču, kar se Opatiji ne more tako reči. — Tujcev je bilo od pričetka septembra do 15. t. m. 22.700; lepo število in ako pomislimo, da od teh plača na teden 4 krone takse, kako ogromna svota je to, ne vstevši, da so nekateri štiri do deset tednov tukaj! — Vroče je precej, zato pa mrgoli vse v morju; pa je tudi čas za to, saj je bilo do sedaj jako nestanovitno vreme: vsaki dve uri dež. — Pridelki kažejo lepo, upajmo še za drugo najboljše.

— **Preklic izleta »Slov. planinskega društva** na Črno prst v Bohinju. Ker se osebni promet na Bohinjski železnici prične šele dne 23. t. m. se na dan 22. t. m. določeni izlet »Sl. plan. društva« preloži na dan ki se bo pravovčasno v dnevnikih objavil.

— **Mestna realka v Idriji** je dovršila šolsko leto zadnjo soboto, 14. julija. Izdala je »Izvestje«. V prvem članku popisuje pravi učitelj Nardin nekaj fizikalnih poizkusov, drugi sestavek pa prinaša v slovenščino preloženi najnovejši učni načrt za čelovadbo na realkah in nekaj ministrskih odlokov. Prevod je oskrbel telovadni učitelj Bajželj. Na platnicah je zaznamovan ta prevod kot znanstveno delo, ki je je »napisal« Ivan Bajželj. Navaden prevod učnega načrta pač še ni znanstven sestavek. Napredek v šoli je ugoden. Odliko so dobili štirje realci, I. red jih ima 121, II. red jih je odneslo 22, III. red sta dobila 2, ponavljati izpit čez dva meseca se je dovolilo pa 8 dijakom. (V pripravljalnem razredu je šlo slabše. Tam sta 2 odličnjaka, 31 je dobilo I. red, 10 II. red in 2 III. red.) Ker je zavod občinski in ga vzdržujejo idrijski davkoplačevalci, ne bi bilo napačno, ako bi dobili tudi hišniki »Izvestje«. Skoro gotovo jih dobe, ker med več neposestnikov so jih že delili.

— **Urar samouk umrl.** Iz Kandije pri Novem mestu se nam piše: Te dni je umrl Al. Fink, občeznani urarski pomočnik, doma iz Irče vasi pri Novem mestu. Fink je bil v svoji stroki samouk. Kot deček je začel z rezljanjem svetih podob, potem ur iz lesa itd. Vedno je študiral in delal različne probleme, dokler se mu ni posrečilo izvršiti veliko stensko uro. Pozneje je vstopil v urarsko delavnico tukajšnjega urarja g. Al. Rojca, kjer si je po kratkem času pod svojim spretnim mojstrom pridobil primanjkuječo znanje v ti stroki. Ostal je nepretrgoma 18 let pri svojem mojstru. Fink je bil res slika v minijaturi, v celoti, o spretnosti in nadarjenosti našega priprostega ljudstva. Takorekoč iz beraškega dečka, brez vsake prave vzgoje si je po svojem lastnem trudu tekom let pridobil svojo malo pa lično domačijo. Žal, da ga je v njegovih najboljših letih pograbila sušica — mož se je namreč preveč žrtvoval. Zapušča žalujočo ženo z več nedoraslimi otroki. Bodi mu zemljica lahka!

— **Vreme in vročina.** Iz Novega mesta se nam piše: Po mirzlih dneh 13. in 14. nastopila je zopet pravcava soparna vročina. Dočim je kazal toplomer v soboto 14 stopinj C, je prišel včeraj v opoldanskem času že na 36 stopinj C in danes t. j. 17. že na 44 stopinj C. To se razume ne v temperaturo, marveč zunaj na polju. Srednja temperatura bo približno 30 stopinj C. Značilno je, da solnčni žarki včasih žgo z res dobesedno »neznosno« vročino. Tako n. pr. so danes ob 3. uri popoldne v nekaj minutah dvignili živo srebro do 46 stopinj C. A že prvi dih vzdodnika je potisnil živo srebro nazaj na 40 stopinj C. Ta prehitra menjava vremena in prevelika diferenca toplote bo skoro gotovo že v kratkem povzročila zopetni veliki vremenski prevrat.

— **Visok gost.** Iz Novega mesta se nam poroča z dne 17. t. m. Te dni bo v našem mestu vojvoda Meklenburški kot gost g. prošta dr. Elberta. Danes si je visoki gost ogledal tukajšnjo bolnico usmiljenih bratov.

— **Po pljači nož.** Ivan Maurič iz Huma pri sv. Martinu na Goriškem se je vlačil cel dan po Goriških gostilnah in se živinsko napil. Potem se je prevačal proti domu, tam pa ni šel spat, ampak napajat se v vaško gostilno. Ker je bil ves napit, se je sprl z nekim gostom. Pi-

janca sta se spoprijela z noži. Maurič je bil močno ranjen in je nato nasprotnika tako silovito sunil, da je slednji omahnil, se zvalil po tleh in izdihnil. Mauriča so v Gorici obvezali, potem pa vtaknili v luknjo.

— **Dantejev spomenik** postavijo na Reki. Nepoetičnim Mažarom to ni všeč.

— **Napis na justični palači** na Reki bo mažarski in italijanski. V notranjih prostorih pa izključno italijanski.

— **Lokalno železnico** napravijo med Červinjanom, Oglejem in Beivedere.

— **Imenovanja na Primorskem.** V istrski deželni šolski svet pridejo vsled imenovanja cesarjevega župnik vološki, č. gosp. Vincencij Zamlič, ravnatelja puljske in koprške gimnazije Maresch in Ivan Bizjak ter ravnatelj koprškega učiteljskega Viktor Bežek.

— **Mornariške vesti.** Križarica »Franc Josef I.« je dospela v Čušimo. Poveljnik mornarice grof Montecuccoli je odšel z Dunaja v Pulj, da nadzoruje oddelek evolucijskega brodograjskega, ki bo pri Dubrovniku izvrševalo cesarske velike vaje. V spomin bitke pri Visu bo 20. t. m. v Pulju slavnost. Za rajne bojne se bo brala slovesna sv. maša v mornariški cerkvi, potem bodo položili venec na Tegetthofov spomenik, zvečer pa bo diné v častniški kazini.

— **Sava pri Litiji.** Tukajšnja župna cerkev je dobila v kratkem dva nova stranska oltarja. Izdelal jih je g. Jakob Campidell iz Beljaka. Delo je lepo in ceno. Vsa čast gre sedajnjemu č. g. župniku in profesorju vlč. g. A. Jarcu in domačim in tujim darovalcem. Bog jim bodi plačnik vsem skupaj! — Kresovi so goreli na čast presv. S. J. po tukajšnji župniji in okolici. — Na ošpicah je zadnji čas obolelo tukaj nekaj otrok. Bolezen je že večidel ponehala. — Zvonik in cerkev dobita novo streho. Kdaj se delo prične, še ni določeno. — Žito lepo kaže. Posebno pšenična žetev utegne biti dobra, a utegne biti vsled deževnega vremena meseca junija bolj pozna.

— **Zemlja se je utrgala.** Iz Novega mesta se nam piše: Vsled zadnjega deževja se je vtrgala pod Ločensko cesto na »Strmem Bregu« pri Seidlovem mlinu zemlja v Krko. Plaz je kakih 50 m dolg, 6 širok in do 3 m globok. »Strm Breg« je res jako strm in če se z ozirom na cesto, ki pelje nad njim, fundament pod cesto ne bo umestneje negoval, kakor je to v Novem mestu že stara navada zna sčasoma pri sličnih naliivih postati še tudi več sličnih zemeljskih usodov.

Ljubljanske novice.

lj **Osebnosti vesti.** Danes ob pol eni uri popoldne se je pripeljal iz Beograda v Ljubljano skladatelj naše narodne himne »Naprej za slave« g. Davorin Jenko ter se pelje v Cerklje na Gorenjsko. — K otvoritvi bohinjske železnice pripeljal se je danes zvečer tajni svetnik ekselencja fzm. vitez Succovaty poveljnik tretjega kora v spremstvu generalštabšefa polkovnika Scotti, personalnega adjutanta barona Dittfurth, ter se nastanil z celotnim spremstvom v apartement-salonih hotela »Union«. Jutri ob 7. uri odpelje se visoki vojaški dostojanstvenik na Jesenice, kjer prisostuje kot korni poveljnik pri otvoritveni slavnosti. — Danes ob 4. uri popoldan se je odpeljal k otvoritvi dež. predsednik Schwarz. Spremlja ga g. okrajni glavar Haas. — Ig-ralka belgrajskega srbskega narodnega gledališča gdč. Nigrinova se že dalje časa mudi v Ljubljani.

lj **Zlata maša prelata Rozmana.** Te dni so se pričeli raznašati podrobni sporedi za slavnost po šentjakovski fari. Ker pa so se v zadnjem času zgodile nekatere izpremembe, ki pa se v podrobnih, že natisnjenih sporedih niso dale več izpremeniti, pripomnimo na tem mestu, da pri sprevodu v cerkev ne dela špalirja slavno veteransko društvo, ki se udeležijo slavnosti, kakor čujemo, samo po deputaciji. Prav tako niso reditelji v cerkvi gg. veteranci, temveč mladi gospodje, ki so blagovolili prevzeti rediteljstvo. Gospodje reditelji bodo imeli na rokavih pripete bele pentlje. Za red pri serenadi v soboto zvečer in pri sprevedih v nedeljo bode skrbela mestna policijska straža.

lj **Večerinka Ruskega kružka** je sinoči jako dobro uspeła. Vsa prireditelj je bila jako fina, pričajoča o dobrem okusu. Med prisotnimi smo opazili ruskega konzula iz Trsta barona Küster, ki je prišel nalašč k predstavni z Bleda; njegovi soprogi je »Ruski kružok« podaril svež šopek. Dalje smo opazili tudi dr. Zaboloveškega, ki proučuje sedaj novejšo slovensko literaturo, in več odličnih gostov. Deklamacije so pokazale kako izborna in praktična je šola g. dr. Jenkota in njegove gospe soproge. Jasna in natančna izgovorjava s pristnim ruskim akcentom je pokazala, da je »Ruski kružok« dosegel s konverzациjo v ruščini uspehe, h katerim mu moramo je čestitati. Že prvi deklamatoriki gdč. Zorčeva in Koblarjeva sta z lahkoto in melodioznostjo ruskega akcenta očarali, kakor tudi s čustveno in skrbno izglajeno deklamacijo globokih pesmi Nekrasova in Lermontova. Gdč. Marija Ivanovna Hamperle je ob spremljevanju klavirja z milim sopranom zapela dva solospesa »Breza« in »Škrjanček«, mehki in sanjavi skladbi, polni ruske narodne melodike. Junasški nastop malega muzika Antona Antonoviča Požlepa je zbudil tudi zaslužen odobravanje. Dvodejanka »Dva raza očastja ne byvalet« je konverzacijski igrokaz, ki je dal obilo priložnosti, da so pokazali učenci in učenke »Ruskega kružka« ne le kako z lahkoto obvladujejo ruski jezik, ampak tudi svojo dramatično spretnost. Gdč. Albertina Miroslavovna

Vajdič kot resnain dostojanstvena grajščakinja je imela v vročevrvi in koketni Barbari (gdč. Karolina Matrejeva Modic) spretno tekmovalko. Tudi moške vloge so bile dobro gojene in razločno karakterizirane: Mehkotni omahljivi Lesnickij, dolgočasni prozaični stotnik Pižov ter burni frazer in verzifikator Ratajev. Želi so zaslužen pohvalo. A »Ruski kružok« je izkazal hvalečnost tudi svojima učiteljema, gospej Terezini dr. Jenkovi in njenemu g. soprogu s častnim darilom, ki se je jima izročilo ob nagovoru gdč. Zorčeve. Bil je res lep večer, ves ruski, pa prav domač in prijeten časten za »Ruski kružok« in njegove člane, zlasti pa za neumornega in požrtvovalnega predsednika g. dr. Jenkota, ki mu tudi mi čestitamo k uspehu, kakor so mu že včeraj častitali navzoči Rusi.

lj **Tatinski izseljenec.** Posestnik Anton Šepoc iz Ravne na Hrvaškem je prišel te dni v Ljubljano z namenom, da se izseli v Ameriko. Ko je prišel v izseljevalno pisarno g. Dolenca v Kolodvorskih ulicah je ukradel 18letni Neži Marinčičevi iz Fare, katera je bila odštela denar za vožni list na mizo, desetkronski zlat. Marinčičeva je tatu opazila in zahtevala denar nazaj. To je pa tatinskega izseljenca »užalilo« in je šel iskat policijskega stražnika, s katerim je pa prišel šele včeraj skupaj. Nista pa šla nazaj v pisarno, ampak, stražnik je vtaknil Šepoca v luknjo.

lj **Št. peterska moška podružnica Ciril-Methodova** sklicuje izredni občni zbor na četrtek 26. t. m. ob 8. zvečer v gostilno ge. Črnetove, po domače pri Jerneju, na sv. Petra cesti. Na dnevnem redu je naknadna volitev dveh novih zastopnikov za družbino veliko skupščino, vršečo se 2. vel. srpana t. l. v Logatcu, ker sta prvotno v to svrhu voljena poverjenika odložila svoj mandat.

lj **Zrelostni izpit na c. kr. moškem učiteljsku v Ljubljani** so se vršili od 9. do vstetega 17. julija. Izpraznjenih je bilo 33 gojencev. Od teh so naredili izpit a) s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Ivan Bajde iz Čemšenika, Vinko Brus iz Police pri Višnji gori, Jožef Dolgan iz Zgornje Košane, Egon Gregorič iz Kostanjevice, Ludovik Jakofčič iz Mošenj, Lovro Kleindienst iz Ljubljane, Francišek Korent iz Ljubljane, Jožef Lampe iz Kranja, Anton Lamut iz Sela, Pavel Lavrič iz Čateža, Francišek Lončar iz Zagreba, Francišek Marinček iz Župeče vasi (z odliko), Pavel Medič iz Ljubljane, Aleksander Neřima iz Kamnika, Rajko Novak iz Idrije, Francišek Podbregar iz Ljubljane, Rudolf Poljanec iz Ljubljane, Ernest Radovich iz Gorice, Viljem Rožič iz Loža, Alojzij Selinšek iz Sv. Ivana pri Ptuj, Anton Sepaher iz Semiča (z odliko), Ernest Šusteršič iz Ljubljane, Emil Tomšič iz Trebnja, Vinko Zaletel iz Ljubljane; b) s slovenskim učnim jezikom: Hinko Paternost iz Ljubljane, Vinko Robljek iz Kresnic, Friderik Drmelj iz Cirknice; c) štirim gojencem se je dovolil ponavljalni izpit iz enega predmeta, dva pa sta reprobirana za celo leto.

lj **Poročena** sta bila danes opoldne v stolnici g. dr. Vinko Hudelist, praktični in zobozdravnik v Velikovcu z gdč. Ano Julijo Soss, zasebnico. Poročal ju je č. g. Matija Perč, župnik s Koroške.

lj **Vincencijeva družba** obhaja jutri praznik sv. Vincenca Pavla in ima v Marijanišču za člane jutraj ob pol sedmi uri sv. mašo in popoldne ob 6. uri slovesne litanije v kapeli in potem zborovanje. Povodom zlate maše mil. gospoda prelata Ivana Rozmana kot vrhovnega predsednika Vincencijeve družbe za Kranjsko bode pri tej priliki v dvorani pozdrav in deklamacija gojencev iz Marijanišča; slavnostni govor (govori velečastiti gospod K. Heidrich), pozdravljenje in častitke načelnikov posameznih konferenc ter običajna poročila.

lj **Na Zgornjem Rožniku** je novi gospodar gozdno pot razširil in zboljšal, a jo v kratkem tudi primerno nasuje, ki se bilo zelo potrebno.

lj **Kopanje v Gruberjevem kanalu in Malem Grabnu ter Gradašici** na prostem je prepovedano za mladino kakor za odrasle.

lj **Gospodom pevcem**, ki bodo sodelovali pri serenadi povodom zlate maše prelata Rozmana, se naznanja, da ne bode glavna skušnja, kakor se je prvotno določilo v petek, temveč jutri zvečer ob 8. uri v velikih dvorani »Glasbene Matice«.

Razne stvari.

Dinamitna tovarna je zletela v zrak v St. Pavlu v Ameriki. 25 oseb je mrtvih.

Velik požar. V Nižjem Novgorodu je pogorelo 275 hiš.

Končana stavka. Stavka tramvajskih uslužbencev v Rimu je končana.

Obrtna novela je na dnevnem redu seje gosposke zbornice dne 24. t. m.

Tirolske garnizije so bile zopet znatno pomnožene.

Nečloveška mati. V Trieru je morila neka mati svoje nezakonske otroke s tem, da jih je stradala. Tako jih je usmrtila šest. — Zadnjega je umorila pri porodu in so jo zasačili.

Samoumor dveh šestšolcev. V Tarnopolu v Galiciji sta padla v šesti šoli med drugimi tudi dva dijaka, ki jima je to šlo tako do srca, da sta se ustrelila s samokresi.

Pes pri požarni brambli. Redek pes je te dni poginil v Peterburgu; bil je v službi pri vasiljevski požarni brambli ter je mnogo otrok rešil iz požara in z lajanjem je dajal znamenite ognjegascem, ako so se kje nahajali v nevarnosti ljudje ali živali. Vrat psa je bil poln raznih častnih znamk z napisi. Pri požarni brambli je služil polnih deset let; njegova dlaka je bila vsa ožgana. Na njegovo mesto je sedaj prišel nov pes iz plemena foksterijerov.

Stromboli bruh. Observatorij v Kataniji poroča: Dne 15. t. m. ob 8. uri 30 min. in 16. t. m. zvečer ob 5. uri 16 min. je prišel močno bljuvati ognjenik Stromboli.

NAPAD NA PADOVANSKEGA ŠKOFA, BENEŠKEGA SLOVENCA.

Kanonika profesorja Alojzija Pelizzo, ki ga je imenoval papež za škofa v Padovi, so napadli na kolodvoru v Cividale. Pričakovala ga je duhovščina, oblasti in velika množica. Ko je stopil novoimenovani škof iz voza, ga je napadel trgovec z mlekom Mullani, ga psoval in ga prijel za talar. Mullanija so izročili karabinierjem. Mullani je sovražil škofa, ker je ta ustanovil deški zavod, ki potrebuje mnogo mleka, vsled česar je imela škoda Mullanijeva trgovina. Novoimenovani škof na starodavnem padovanskem škofijskem sedežu govori prav dobro slovensko in je bil tudi že kot profesor na obisku v Ljubljani.

Telefonska in brzajavna poročila. NEMŠKI POSLANCI PRI MINISTRSKEM PREDSEDNIKU IN SLOVENCI.

Dunaj, 18. julija. Včeraj so imeli nemški poslanci Hoffmann, Wastian, Pommer in Stein konferenco pri ministrskem predsedniku v zadevi kočevskega mandata in sedmega slovenskegaštajerskega mandata in so pravili, da so Slovenci zadovoljni, da se sklep odseka za volilno reformo tako izpremeni, da za kočevski mandat Slovenci dobe en nov slovenski mandat na Kranjskem. Od slovenskih poslancev smo pooblaščenji izjaviti, da o tem ni govora in da slovenski poslanci na sklenjeni stvari ne puste nič izpreminjati.

DOPOLNILNA DRŽAVNOZBORSKA VOLITEV NA SPODNJEM ŠTAJERSKEM.

Celje, 18. julija. Od oddanih 2679 glasov je dobil mandatsvetnik Voušek 2518 glasov, ki je torej izvoljen za državnega poslanca.

ODSEK ZA VOLILNO REFORMO.

Dunaj, 18. julija. Odsek za volilno reformo je danes nadaljeval debato o Češki. Pergelt je predlagal, naj se število poslancev na Češkem poviša na 130 in sicer 72 Čehov, 58 Nemcev. Ko so govorili Kramar, Herold, in Začek je odsek prekinil sejo do pol 4. ure popoldne.

Dunaj, 18. julija. Pogajanja radi Moravske se nadaljujejo. Ministrski predsednik je izjavil, da želi, da bi dela tako napredovala, da bi bila v petek zadnja seja drž. zbora, volilni odsek bi pa zboroval do konca prihodnjega tedna, da bo rešil volilno okrožje vseh dežel, nakar bo zasedanje drž. zbora drugo soboto zaključeno.

POSTAJNI NAPISI NA NOVI ŽELEZNICI.

Trst, 18. julija. Vest, da je odstranjen samo-nemško-italijanski napis na postaji Gorica, je razburil tržaške Italijane. »Piccolo« pozivlja Italijane, da se naj z vso silo upro, da Trst ne dobi slovenskega napisa, za kate-rega je dr. Rybač s poslanci »Slovan. zveze« na Dunaju posredoval.

ZA SPLOŠNO ENAKO VOLILNO PRAVICO.

Belgrad, 18. julija. Včeraj so pustili delo vsi zidarji. Za nedeljo je napovedana velika demonstracija za splošno in enako volilno pravico.

NOVI POVELJNIK ČRNOMORSKEGA BRODOVJA.

Peterburg, 18. julija. Za poveljnika črnomskega brodovja je imenovan admiral Skrydlov. Trepovu je namignjeno, naj uloži demisijsko.

SAMOUOMOR Z BOMBO.

Gradec, 18. julija. Mehanični vajenec Gross, star 15 let, je sam napravil bombo in se z njo usmrtil.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Kupujte narodni kolek!

„SLOVENECE“ se prodaja

odslej v naslednjih tobakarnah, oziroma trgovinah:

V Ljubljani:

Bizjak Ivan, Bohoričeve ulice 10; Blaznik Lovro, Stari trg 12; Blaž N., Dunajska cesta 12; Češnovar Lovro, Kolodvorske ulice 33; Kristina Weinert, Južni kolodvor; Elsner Marija, Kopitarjeve ulice 1; Fuchs H., Marije Terezije cesta 14; Kališ Alojzij, Jurčičev trg 2; Kane Albin, sv. Petra cesta 14; Kristan Ivan, Resljeva cesta 24; Kuštrin Agn., na Bregu 6; Mrzlikar Avg., Sodnijske ulice 4; Omejc Terezija, Karlovska cesta 32; Pihler Ivana, Kongresni trg 3; Podboj Ivan, Sv. Petra cesta 101; Saje Anton, Dunajska cesta 19; Sever Marija, Gosposke ulice 11; Sušnik Josipina, Rimska cesta 24; Swatek Jos., Mestni trg 25; Soukal Fran, Pred škofijo 12; Tenente Rud., Gradaška ulica 10; Tonich Ivana, Florijanske ulice 1; Velkavrh Antonija, Sv. Jakoba trg; Vesel Andrej, Prešernove ulice 20; Vrhovec Ivan, Sv. Petra cesta 52; Grajzar Ivan, Sv. Martina cesta; Hotel »Union«.

Na Bledu: J. Oblak, trgovec.

V Celju: Marija Miklavc, »Nar. dom«.

V Celovcu: Josip Sowa, prodaja časnikov.

Črni vrh: Dominik Rudolf.

V Cerknici: Ivan Lavrič, trgovec.

V Gorici: Jos. Schwarz, Šol. ulice 2 in Marija Raunik na kolodvoru, Pet. Krebelj.

V Hrenovicah: Štefan Dužnik, trgovec.

Na Hrušici pri Jesenicah: Katarina Krivec.

V Idriji: Valent Treven, trgovec, 102.

V Ilirski Bistrici: Roza Tomšič.

Na Javorniku: Leopold Zoré, trgovec.

V St. Jerneju: Fran Novoselec, trgovec.

Na Jesenicah: Adela Baloh, Dav. Tancar.

V Kamniku: Fran Šubelj, trgovec, 39.

V Kranju: Karol Florian, knjigotročec.

V Kropi: Ignacij Ažman, trgovec.

V Leskovcu pri Krškem: Franc Starec, trg.

V Litiji: Oroslov Bric, pekovski mojster.

V Mariboru: Henrik Krapek.

V Novemestu: J. Krajec nasl., knjigotročnica.

V Opatiji: A. Tomašič.

V Postojni: Helena Orešek, trg., 76.

V Radovljici: Oton Homan, trgovec.

V Ribnici: I. J. Vendelin Stare, trgovec.

V Selcih: Jakob Uranič, trgovec.

V Sodražici: Marija Krnc v Kmet. društvu.

V Spodnji Šiški: Meden I.

V Starem trgu pri Rakeku: Ivan Turk, (konsumno društvo).

V Škofji Loki: Janez Potočnik.

V St. Petru na Krasu: A. Schmelzer, knjigarna.

V Trnovem, Notr.: Franc Valenčič, (kmetijsko društvo).

V Trstu: Mih. Lavrenčič, Piazza Caserma 1, Stefan Stanič, trgovec.

V Trzinu: I. B. Mally.

V Vipavi: Fran Silvester, trgovec.

Na Vrhniki: Frančiška Opeka, trgovina.

Na Zidanem mostu: Mary Peterman, kolodvor.

Logatec Gornji: Mravlja I., trgovec.

Divača: A. Schmelzer, knjigarna.

Nabrežina: A. Schmelzer, knjigarna.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Hube	Padavina v mm
17. 9. vroč.	739,6	20,5	sl. zah.	jasno	
18. 7. ejutr.	740,9	16,2	sl. jug	"	0,0
2. pop.	739,3	28,8	sl. jzah.	"	

Srednja včerašnja temp. 21,2°, norm. 19,8°.

Svarilo.

Slavno občinstvo se opozarja, da g. **Franco Ks. Casper**, trgovec s pohištvom v Ljubljani, Soteska štev. 8, ni opravičen sprejemati tapetniških in dekoracijskih del ter istih izvrševati.

Vsakdo se opozarja na to, da ne bo imel pozneje kakih nepričakovanih posledic.

S spoštovanjem

1600 3-1 Tapetniški in dekoracijski mojstri ljubljanski.

Spominjajte se „Družbe sv. Cirila in Metoda“.

Zahvala.

Potrti najgloblje žalosti vsled nenadomestljive izgube preljubljene hčerke, ozir. sestre, nečakinje, gospodične

Anice Wisjak

učenke VIII. razreda

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu najtoplejšo zahvalo. Osobito se zahvalujemo prečastitim gospodom duhovnikom posebe še preč. gospodu katehetu Jankotu Mlakarju, gospodični učiteljici Ernestini Rekarjevi, drugim gospodičnam učiteljicam in součenkam pokojnice za večkratni obisk v boleznih, za udeležbo pri pogrebu in za priskrbi venec, Marijini družbi pri sv. Petru in katol. društvu za delavke za krasne vence in mnogobrojno spremstvo k večnemu počitku, Najsrčnejša zahvala vsem cenjenim darovateljem krasnih vencev in sploh vsem, ki so kakorkoli izkazali nepozabni podojnci zadnjo čast in nas tolažili ob prebitki izgubi.

Ljubljana, 18. julija 1906.

1603 1-1 Žalujoci ostali.

Zahvala.

Za mnogoštevilno udeležbo pri pogrebu iskreno ljubljene, nepozabnega nam brata, preč.st. gospoda

Janeza Bilc-a

duhovnika v pok.

izrekave vsem udeležnikom najtoplejšo zahvalo. Osobito se zahvaljuje preč. gosp. monsignoru Tomo Zupanu za častno spremstvo, preč. gospodu župniku Janezu Škrjancu za gniljiv govor v cerkvi, prečast. gg. domačim duhovnikom kakor tudi oddaljenim duh. sobratom blagopokojnega, ki so prihiteli spremit ga k večnemu počitku.

Dalje se zahvalive prečast. gosp. kanoniku Kukanč-u z Reke za tolažbo, čč. sestram de N. D. v Trnovem, ker so poslale gojenke z zastavo, družbi sv. Franciška in Marijini družbi, kateri sta se udeležili spreveda z zastavama, in gg. pevcem za gniljivo petje. — Zahvalive se tem potom tudi vsem tistim ki so naju o priliki nenadomeste izgube podpirali s tolažilnimi besedami in sočutjem, ter kličeve: Bog plačaj stotero vsem!

1601 1-1

Ilir. Bistrica, 16. julija 1906.

Klementina in Ana Bilc.

Na Gorenjskem v Spod. Gorjah pri Vinko Jan-u se odda

več lepih sob

z opravo in tudi kuhinjo po zmerni ceni. V hiši je gostilna ter se dobé pristna vina in dobra jedila. Za p. n. turiste prenočišča in dobra postrežba. Hiša ima svoj ribnjak, kjer se lahko ribari, svoja sprehajališča z utami in senčnat vrt ter verando s krasnim razgledom. — Oddaljeno od Bleda 20 minut. Na razpolago tudi vozovi. 1564 3-3

Instrukcijo

sprejme abiturijent.

Ponudbe na upravn. »Slovenca«. 1582 3-2

Prodá se po ceni iz proste roke

HIŠA,

pripravna za letovišče v prijaznem kraju na Gorenjskem. 1579 2-1

Naslov se izve pri upravništvu lista.

stanovanje,

obstoječe iz 2 sob in pritklin, za mirno stranko (slučajno 5 oseb) za november termin.

Prijavne ponudbe pod »trajno« na upravništvu »Slovenca«. 1599 3-1

=15= vojaških koncertov

pred odhodom na vaje 1602 1-1

danes in prihodnje dni v Grand hotelu „UNION“.

Iz proste roke se zaradi selitve pod zelo ugodnimi pogoji prodá lepa, nova enonadstropna

hiša z vrtom

blizu župne cerkve, posebno pripravna za kakega vpokojenega gospoda duhovnika.

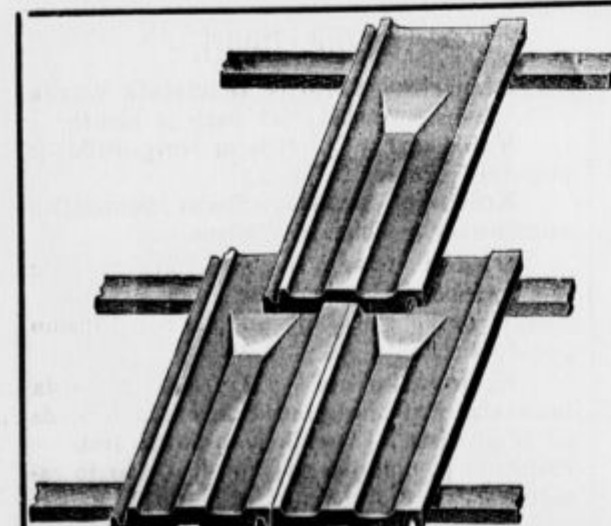
Naslov in ceno pové Ivan Černič, Sv. Martina cesta št. 3 v Ljubljani. 1604 2-1

Oblastveno potrjeno učilišče za krojno risanje **Franja Desih** Ljubljana, Stari trg 28. Dobi se tudi kroj po životni meri. 1598 3-1

Čisti le Z 1567 1-1

Globus

čistilnim ekstraktom.

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana,

opekarna in tovarna peči, ponudijo vsako poljubno množino

zarezane strešne opeke, „Koroški model“ (Strangfalzziegel).

1036 30-22

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Te vrste strešniki so patentovani v vseh kulturnih državah. Lastniki patentov: F. P. Vidic & Komp. in Josip Marzola.

Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje.

Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Sprejmejo se zastopniki.

Takojšnja in najzanesljivejša postrežba.

Sprejmejo se zastopniki.

I. slovenski protialkoholni kongres.

Ljubljana, 15. julija 1906.

Za nedeljo, 15. julija t. l. je sklicalo društvo »Abstinent« v Ljubljani I. slovenski protialkoholni kongres, ki se je vršil v mali dvorani hotela »Union« v Ljubljani.

Zborovanje otvoril predsednik »Abstinenta« dr. Janez Ev. Krek, ki naglašal v svojem nagovoru, da smatrajo javne oblasti abstinentne za tako mirne ljudi, da ne pošljejo na shod svojih zastopnikov, kar sicer tako radi store. Na dr. Krekov predlog so izvolili za predsednika g. prof. E. Jarc iz Kranja, za njegove namestnike g. Podlesnik iz Ljubljane, g. Cerar iz Domžal in gospica Rojc, Ljubljana, za zapisnikarja pa g. Dolenc, zastopnik vseučiliškega dijaštva.

Izvoljeni predsednik pozdravi udeležnike in naglašal važnost abstinence, ki ji ni bil vedno naklonjen, a se je prepričal o njeni neobhodni potrebi. Predsednik naznani, da je poslal udeležencem kongresa knezoškof ljubljanski sledeči lastnoročni pismeni pozdrav.

Pismo ljubljanskega knezoškofa.

Prejel sem povabilo odbora za pripravo antialkoholnega shoda. Prav žal mi je, da ne morem osebno na shod priti. Mikaven je bogati in izbrani program, še bolj vablivo je pa gibanje samo, katero iz srca odobrujem in po močeh tudi podpiram. Pozdravljam društvo popolnih abstinentov in blagoslovjam njegovo požrtvovalno delovanje pridobiti članov po vseh raznih župnijah naše škofije; pozdravljam vse udeležnike shoda želeč, da razširijo idejo po vsi slovenski naši domovini; pozdravljam vse duhovnike abstinentne, ki naj bi s svojim zgledom posebno naše može in še bolj mladeniče pridobili za popolno abstinenco, ali vsaj za abstinenco od žganih pijač.

Anton Bonaventura, škof.

Z velikim navdušenjem in ploskanjem je vzel shod to pismo na znanje.

Zgodovina protialkoholnega gibanja.

(Poročevalec L. Smolnikar.)

Poročevalec priporoča vsem, ki žele, da dobe natančno sliko o protialkoholnem gibanju knjigo dr. Ivana Bergmanna, ki jo je iz švedščine preložil dr. Kraut na nemško. Zgodovinski pregled razdeli poročevalec v tri dele: I. Prizadevanje prijateljev zmernosti od najstarejših časov do iznajdbe destiliranega alkohola. II. Boj žganjepitju. III. Moderno protialkoholno gibanje, oziroma popolna abstinencia.

Glede prizadevanja prijateljev treznosti do iznajdbe destiliranega alkohola navaja predavatelj Budo, ki je imel v svojem sestavu tudi točko »Ne pij opojnih pijač«. Tudi pri Egipčanih se je že v najstarejših časih zahtevala zdržnost. Navaja judovske abstinentne Nazarejce. Iz grške in rimske klasične dobe navaja, da je bil abstinent Demosten in več drugih. Seneka in Plinij sta tudi priporočala abstinenco misel.

Kršcanstvo je proglasilo zmernost kot čednost, četudi ni zahtevalo stroge abstinence, kar v tedanjih razmerah tudi ni bilo potrebno. Poleg tega je alkoholno vprašanje in prvi vrsti fiziološko socialno, v drugi vrsti šele versko vprašanje.

V srednjem veku navaja nastop Izlama in pravi: Izlam se je razširil s tako silo, ker je Mohamed naložil kot strogo dolžnost zdržnost od vseh opojnih pijač. V srednjem veku štejemo malo mož, ki bi bili dvignili glas proti naraščajočemu alkoholizmu. Med temi imenuje sv. Frančiškega Asiškega, ki je bil tudi sam abstinent.

Predavatelj govori nato o iznajdbi žganja in navaja, kako hitro se je širilo žganjepitje. Zoper to kugo se do 17. stoletja nihče ni ganil. Šele začetkom 18. stoletja so začeli nastopati učenjaki in tudi vladarji; vendar pa ne najdemo pravega sistematičnega gibanja proti alkoholizmu. Šele koncem 18. in ob začetku 19. stoletja se je začelo resno delo. Predhodnika sta Benjamin Franklin in Tomaž Jefferson, oba abstinenta, nadalje nemški učenjak Huie!and. Toda dozdaj so vedno povdarjali le zmernost, a to ni vleklo. Leta 1826. se je ustanovila prva ameriška temperenčna družba, katere člani so se zavezali, da ne pokusijo žganih pijač, razum kot zdravilo. Iz Amerike se je zaneslo to gibanje na Anglesko. Predavatelj nato navaja uspehe protialkoholnega boja na Švedskem in drugod. A samo polovičarski boj proti žganju ni imel zaželenega uspeha. Pametni možje so to kmalu izprevideli in postavili kot glavno točko protialkoholnega gibanja zdržnost od vseh opojnih pijač. Najprej je ta misel prodrla v Ameriki, a se je razširila tudi drugod. Govornik se nato natančno peča s protialkoholnim gibanjem po vseh evropskih državah. Najslabši smo v tem oziru v naši državi, kjer se more o kaki abstinentni organizaciji govoriti šele 4 leta sem.

Alkohol in produktivni stanovi.

(Poročal dr. J. Ev. Krek.)

Produktivni ali delavni stanovi so temelj človeške družbe. In da družba ne propade, potrebuje kruha, krvi, idealov, zdravja. Kruha nam je vsem treba. Dobimo ga z delom. Delo ima pa le uspeh, kjer je veselje do dela. Veselje do dela pa ni, kjer ni telesnih moči. Veselje do dela uničuje alkohol. Umirajo rodovi, ki niso svobodni. Države s sužnji so poginile. Neobhodno je potrebno, da pojmujejo produktivni stanovi važnost alkoholnega vprašanja, da se sprijaznijo za abstinenco.

V Berlinu so ustanovili list »Das Leben« z namenom da podira misel abstinence. Jasno je, da živi ta list od velikih alkoholnih producentov, ki jim seveda ni prav, da pro-

dira misel abstinence med produktivnimi stanovni. Govornik prečita več protialkoholnih sestavkov in navaja veliko mest, ki so ugodna abstinenti. V prvi vrsti škoduje uživanje alkohola delavskim stanovom in koristi kapitalizmu. Hočemo, da ima ljudstvo več krvi, ki mu jo zastuplja alkohol. Če hočemo rod z zdravo krvjo: Proč z alkoholom!

Ideali izginevajo. Alkohol zamori jasen vpogled in pregled. Kdo je največji sovražnik idealov; vzrok, da ginejo? Alkohol. Z grozo konstatiram, da smo od dne do dne manj sposobni imeti vzore. Če hočemo Slovenci, da si vzdržimo ideale: Proč z alkoholom!

Produktivni stanovi potrebujejo zdravja. Jemlje jim ga alkohol. Zdravilo za družbo, ki trpi po alkoholu, pričakuje od produktivnih stanov. A družbo ozdravijo le po treznih, zmernih, razumnih ljudeh.

Govornik navaja številke o povzilih pijačah na Kranjskem. Za alkohol se plača dvajsetkrat več, kakor znaša ves zemljiški davek. Nam se hoče kruha, krvi, zdravja, idealov, ki jih zastuplja alkohol. Prepričani smo, da se naš narod ne ohrani, ako se ne reši alkoholne povodnji.

Alkohol in inteligenca.

(Poroča prof. E. Jarc.)

Navzlic materielni kulturi boluje moderni svet za mehkužnostjo, nemožatostjo. Degeneriran je telesno, degeneriran duševno. Veselja ni do dela

Kavarna in restavracija.

Nova zgradba, 70 elegantnih sob, lift, električna razsvetljava.

Hotel BALKAN, Trst.

Kavarna in restavracija.

Kopelji.
Cene zmerne.
Počakaj & Kögl.

Ne čitati

samo, ampak tudi skusiti se mora

Steckenpferd lilijno mlečnato milo

Bergmann & Co., Draždane in Dečín ob Labi
prej Bergmannovo lilijno mlečnato milo
(znamka 2 hribovca) za dosego nežne polti
in odstranitev peg.

Prodaja komad a 80 vin. v Ljubljani:
Lekarna: Jos. Mayer. 1452 30-1
Drogueriji: A. Kane in Victor Schifferer.
Parfum: O. Fettih-Frankheim.

V lepem kraju na Dolenjskem se od-
da s 1. oktobrom t. l. stara in znana

gostilna

na več let na ra-
čun ali pa tudi v
najem.

Posebno pripravna je za penzioniste z večjo
družino.

Na razpolago so tudi večji vrti in zemlja.
Poljasnila daje gospod Stipko Jelenc, nad-
učitelj na Dvoru pri Žuženbergu. 1545 5-2

Razpis službe.

Deželni odbor razpisuje mesto

provizoričnega deželnega živinozdravnika v Vipavi.

S to službo so združeni dohodki letnih 1200 K in sicer pripade od tega 800 K
na deželni zaklad, 400 K pa na okrajno blagajno za sodni okraj Vipavski.

Prosilci za to službo pošljejo naj podpisnemu deželnemu odboru svoje z do-
kazili o starosti, znanju slovenskega in nemškega jezika ter o živinozdravniški usposob-
ljenosti opremljene prošnje

do 15. avgusta 1906.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani, dne 7. julija 1906.

Zarezane strešnike (Strangfalzziegel)

naravne, črno bar-
vane in glazirane, prve in druge kakovosti dobavlja v
vsaki množini najtočneje

Rudolf Oroszy, Ljubljana. x Zaloga v Domžalah pri F. Pečniku.

1 gld.

otročka obleka

od 3 do 10 let, obstoječa iz
suknjiča za vesljače, hlače in kape.

Angeško skladišče oblek

O. Bernatović,
Ljubljana, Mestni trg 5.

Kupi se dobro ohranjen

glasovir.

Kjé, pové upravništvo „Slovenca“. 1591 3-1

Rastlinski liker in rastlinska grenčica

„JELEN“

sta sestavljena iz najzdravilnejših planinskih rastlin, podpirata in po-
spešujeta prebavo, krepita želodec in ž njim celo človeško telo
ter sta vsled teh svojih odličnih lastnosti najboljša izdelka
te vrste.

Edini izdelovatelj: **Anton Jelenc**

**v Idriji, imetelj rastlin-
ske destilacije**

„JELEN“.

2291 174

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, ko-
munalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev
in deviz.

Promese izdaja k vsakemu zrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—.

Zamenjava in eskomptuje

izšebane vrednostne papirje in vnovčuje
zapadle kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

Ekompt in inkasno mesto.

Rezervni zaklad K 200.000.—.

Daje predajme na vrednostne papirje.

**Zavaruje srečke proti kurzal
izgubi.**

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti
ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od
dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čekl in nakaznicami.

Podružnice:

Praga z menjalnicami: Graben 25, Mala stran, Most ulica 17, Žitkov, Husova
ulica 37, Brno, Veliki trg 10, Budej, Glavni trg 4, Češka Lipa, Češka Kamnica,
Moravski Zumberg, Schillerjeva cesta 3, Mödling, Fran Josipa trg 9, Novi Židín,
Crna cesta 8, Plzen in Nitra.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 69 (vokal Rennweg), IV. Wie-
dnauer Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VII. Mariahilferstrasse 76,
VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Aiserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII.
Währingerstrasse 82, XXI. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 67 150-72

„MERCUR“

Dunaj, I., Wollzeile 10.

Ako. kapital K 16.000.000. Reser. zaklad K 7.000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk,
deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izšebanih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov.